

Силабус курсу: Порівняльне сімейне право

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань - 29 Міжнародні відносини
Спеціальність – 293 Міжнародне право
Освітньо-професійна програма - «Міжнародне право»

Рік навчання: 2, семестр: 4
Кількість кредитів: 5, мова викладання: українська

Керівник курсу:

к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного права та міграційної політики
Марценко Наталія Степанівна

Контактна інформація:

nata.martsenko@gmail.com, каб. 5313

Опис дисципліни

«Порівняльне сімейне право» є навчальною дисципліною, яка сприяє підготовці фахівців у сфері міжнародного права. Студенти отримують теоретичні знання і практичні навички застосування актів сімейного права до конкретних ситуацій, набувають вміння здійснювати правовий аналіз норм сімейного права зарубіжних країн та самостійно аналізувати відповідну судову практику. Студенти оволодівають знаннями особливостей джерел сімейного права різних країн, поняття, умови укладення та припинення шлюбу у різних країнах, досліджують особисті немайнові та майнові права подружжя за законодавством України та зарубіжних країн, вивчають поняття та особливості шлюбного договору, засвоюють особливості визначення походження дітей, усиновлення, опіки та піклування, досліджують форми та способи захисту сімейних прав у разі їх порушення.

Структура курсу

Години (лек. / пр.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 4	1 Поняття та предмет «Порівняльного сімейного права»	Розуміти поняття сімейного права, порівняльного сімейного права та міжнародного сімейного права. Знати предмет порівняльного сімейного права. Розуміти методологія порівняльного сімейного права	Тести, питання
4 / 4	2 Принципи сімейного права	Знати поняття, ознаки та систему принципів сімейного права. Знати принципи європейського сімейного права. Розуміти сутність колізійних принципів та колізійних норм у регулюванні сімейних відносин тощо	Кейси, тести, питання
4 / 4	3 Джерела сімейного права України та зарубіжних держав	Знати поняття та систему джерел сімейного права. Знати джерела сімейного права України, Великобританії, Канади та США. Знати джерела сімейного права європейських держав (Західної Європи, Східної Європи, Південної Європи). Знати джерела сімейного права нордичних держав, Балтійських держав. Розуміти Регламенти ЄС у системі джерел європейського сімейного права. Знати джерела сімейного права мусульманських держав та окремих азіатських держав	Кейси, тести, питання

4 / 4	4 Інститут шлюбу: порівняльний аспект	Знати поняття та правову природу шлюбу, умови укладення шлюбу, порядок укладення шлюбу, припинення шлюбу. Розуміти зміст права на одностатеві шлюби та партнерства у зарубіжних державах	Кейси, тести, питання
4 / 4	5 Особисті немайнові та майнові відносини подружжя за законодавством України та зарубіжних держав	Знати особисті немайнові права подружжя. Розуміти сутність майнових правовідносин подружжя. Знати природу і зміст відносини щодо утримання між подружжям. Розуміти особливості шлюбного договору. Знати особисті немайнові та майнові права партнерів у фактичних союзах	Кейси, тести, питання
4 / 4	6 Визначення походження дитини. Особисті немайнові та майнові відносини батьків і дітей	Знати та розуміти Порядок визначення походження дитини. Знати особисті немайнові відносини батьків та дітей, їх особливості. Знати майнові права батьків та дітей. Розуміти наслідки позбавлення батьківських прав як особливого виду сімейно-правової відповідальності	Кейси, тести, питання
4 / 4	7 Форми влаштування дітей без батьківського піклування	Розуміти сутність усиновлення, опіки та піклування, а також інших форм влаштування дітей без батьківського піклування	Кейси, тести, питання

Літературні джерела:

1. Convention of 24 October 1956 on the law applicable to maintenance obligations towards children. <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=37>
2. Convention of 15 April 1958 concerning the recognition and enforcement of decisions relating to maintenance obligations towards children. <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=38>
3. Convention of 5 October 1961 concerning the powers of authorities and the law applicable in respect of the protection of infants. <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=39>
4. Convention of 15 November 1965 on Jurisdiction, Applicable Law and Recognition of Decrees Relating to Adoptions. <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=75>
5. CONVENTION ON THE RECOGNITION OF DIVORCES AND LEGAL SEPARATIONS¹ (Concluded 1 June 1970). <https://assets.hcch.net/docs/bdb59a0f-9405-4910-9dc3-b7e5310405cc.pdf>
6. Convention of 2 October 1973 on the Recognition and Enforcement of Decisions Relating to Maintenance Obligations. <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=85>
7. Convention of 2 October 1973 on the Law Applicable to Maintenance Obligations. <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=86>
8. Convention of 14 March 1978 on the Law Applicable to Matrimonial Property Regimes. <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=87>
9. Convention of 14 March 1978 on Celebration and Recognition of the Validity of Marriages. <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=88>
10. CONVENTION ON THE CIVIL ASPECTS OF INTERNATIONAL CHILD ABDUCTION¹ (Concluded 25 October 1980). <https://assets.hcch.net/docs/e86d9f72-dc8d-46f3-b3bf-e102911c8532.pdf>
11. CONVENTION ON JURISDICTION, APPLICABLE LAW, RECOGNITION, ENFORCEMENT AND CO-OPERATION IN RESPECT OF PARENTAL RESPONSIBILITY AND MEASURES FOR THE PROTECTION OF CHILDREN¹ (Concluded 19 October 1996). <https://assets.hcch.net/docs/f16ebd3d-f398-4891-bf47-110866e171d4.pdf>

12. CONVENTION ON THE INTERNATIONAL PROTECTION OF ADULTS¹ (Concluded 13 January 2000). <https://assets.hcch.net/docs/c2b94b6b-c54e-4886-ae9f-c5bbef93b8f3.pdf>
13. Convention of 23 November 2007 on the International Recovery of Child Support and Other Forms of Family Maintenance (HCCH 2007 Child Support Convention). <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/specialised-sections/child-support>
14. Protocol of 23 November 2007 on the Law Applicable to Maintenance Obligations. <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=133>
15. Ватрас В.А. Джерела сімейного права: проблеми теорії та практики: монографія. Хмельницький. 2020. 824 с. 20.
16. Ватрас В.А. Правові висновки Верховного Суду щодо застосування норм сімейного права як джерела сімейного права України. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: Збірник наукових статей. 2019. Вип. 49. С.109–121. 21.
17. Ватрас В.А. Проблеми та перспективи кодифікації міжнародного сімейного права України. Міжнародне приватне право. URL: http://www.univer.km.ua/statti/2.vatras_v.a._problemy_ta_perspektyvy_kodyfikatsiyi_mizhnarodnoho_simeynoho_prava_u_krayiny.pdf
18. Міжнародне приватне право : підручник / [Є. М. Білоусов, І. М. Жуков, В. В. Комаров, І. В. Яковюк та ін.] ; за заг. ред. Є. М. Білоусова, І. В. Яковюка. – Харків : Право, 2021. – 408 с.
19. Том 13 Великої української юридичної енциклопедії: Міжнародне приватне право; за ред. проф. А. С. Довгєрта. Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2021. 864 с.
20. Менджул М.В. Порівняльне сімейне право. 2021.296 с. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/40329/1/%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B5%20%D1%81%D1%96%D0%BC%D0%B5%D0%B9%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%20%28%29.pdf>
21. Менджул М.В. Теоретичні проблеми дії принципів сімейного права: дисер. на здобуття наукового ступ. д. юрид. н. : спец. 12.00.03 — цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право. Харків, 2020. 544 с.
22. Менджул М.В. Принципи сімейного права (сутність та проблеми застосування) : монографія. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2019. 420 с.
23. Менджул М.В. Принцип рівності та сімейне право ісламських держав. Visegrad Journal on Human Rights. 2019. № 4. Vol. 1. p. 70–75.
24. Менджул М.В. Сутнісні ознаки принципів сімейного права. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2019. Випуск 58. Том 1. С. 128–131.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL:<http://portal.rada.gov.ua/>
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL:<http://www.president.gov.ua/>
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL:<http://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал органів судової влади України. URL:<http://court.gov.ua/>
5. Єдиний державний реєстр судових рішень URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та інші причини) навчання може відбуватись в он-лайн формі за наявності дозволу адміністрації університету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Разом
30%	40%	30%	100%
Усне опитування під час занять (1-4 теми) - по 10 балів за тему – макс. - 40 балів. Модульна контрольна робота – макс. 60 балів.	Усне опитування під час занять (5-7 теми) – по 10 балів за тему- макс. 30 балів. Модульна контрольна робота – макс. 70 балів.	Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. Захист КПЗ – макс. 40 балів Участь у тренінгах – макс. 20 балів.	100

Шкала оцінювання студентів

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A
85-89	добре	B
75-84		C
65-74	задовільно	D
60-64	достатньо	E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	F